

Κεφάλαιο 1: Συστήματα

1. Κάθε εξίσωση της μορφής $ax + by = \gamma$ ονομάζεται γραμμική εξίσωση και παριστάνει γεωμετρικά (στο επίπεδο) μία ευθεία γραμμή (όταν a ή b διάφορα του μηδενός)

2. Επίλυση Γραμμικού Συστήματος 2×2 Προτού λύσουμε ένα οποιοδήποτε σύστημα, επιβάλλεται να το φέρουμε πρώτα σε κανονική μορφή,

$$\begin{cases} ax + by = \gamma \\ a'x + b'y = \gamma' \end{cases}$$

στη μορφή:

Με απλά λόγια, έχουν εκτελεστεί τα παρακάτω:

1. Απαλοιφή παρονομαστών.
2. Απαλοιφή παρενθέσεων.
3. Χωρισμός γνωστών από αγνώστους.
4. Αναγωγή ομοίων όρων.

Στη συνέχεια, προχωρούμε στην επίλυση του συστήματος επιλέγοντας κάποια από τις παρακάτω μεθόδους:

• Μέθοδος της Αντικατάστασης

Λύνουμε μία από τις δύο εξισώσεις ως προς τον έναν άγνωστο (όποιον μας συμφέρει) και **αντικαθιστούμε** το αποτέλεσμα στην άλλη εξίσωση. Έτσι προκύπτει μία εξίσωση με ένα μόνον άγνωστο!

• Μέθοδος των Αντίθετων Συντελεστών

Πολλαπλασιάζουμε και τις 2 εξισώσεις με κατάλληλο αριθμό, ώστε να προκύψουν αντίθετοι συντελεστές μπροστά από κάποιον άγνωστο (επιλέγουμε όποιον άγνωστο μας συμφέρει). Στη συνέχεια, **προσθέτουμε** τις δύο εξισώσεις **κατά μέλη**. Έτσι προκύπτει και πάλι μία εξίσωση με ένα μόνον άγνωστο!

3. Γεωμετρική ερμηνεία

Σχετική θέση ευθειών	Πλήθος κοινών σημείων	Επίλυση γραμμικού συστήματος
τεμνόμενες	ένα κοινό σημείο	μοναδική λύση (x,y)
παράλληλες	κανένα κοινό σημείο	αδύνατο σύστημα
ταυτίζονται	άπειρα κοινά σημεία	αόριστο σύστημα

Κεφάλαιο 2: Ιδιότητες συναρτήσεων

1. Μονοτονία συνάρτησης

- Μια συνάρτηση f λέγεται **γνησίως αύξουσα** σε ένα διάστημα Δ του πεδίου ορισμού της, όταν για οποιαδήποτε $x_1, x_2 \in \Delta$ με $x_1 < x_2$ ισχύει $f(x_1) < f(x_2)$
- Μια συνάρτηση f λέγεται **γνησίως φθίνουσα** σε ένα διάστημα Δ του πεδίου ορισμού της, όταν για οποιαδήποτε $x_1, x_2 \in \Delta$ με $x_1 < x_2$ ισχύει $f(x_1) > f(x_2)$

2. Ακρότατα Συνάρτησης

- Μια συνάρτηση f , με πεδίο ορισμού ένα σύνολο A , λέμε ότι παρουσιάζει στο $x_0 \in A$ **(ολικό) μέγιστο** όταν, για κάθε $x \in A$ ισχύει $f(x) \leq f(x_0)$
- Μια συνάρτηση f , με πεδίο ορισμού ένα σύνολο A , λέμε ότι παρουσιάζει στο $x_0 \in A$ **(ολικό) ελάχιστο** όταν, για κάθε $x \in A$ ισχύει $f(x) \geq f(x_0)$

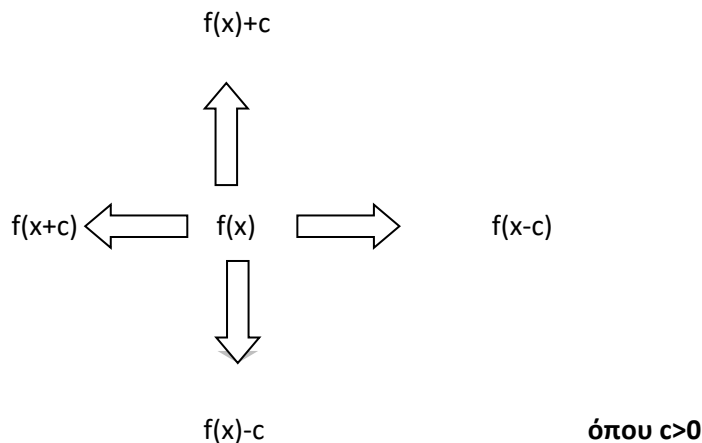
Το **μέγιστο** και το **ελάχιστο** μιας συνάρτησης ονομάζονται **ακρότατα** της συνάρτησης.

3. Άρτια συνάρτηση-Περιττή συνάρτηση

- Μια συνάρτηση f , με πεδίο ορισμού ένα σύνολο A , θα λέγεται **άρτια**, όταν για κάθε $x \in A$ ισχύει $-x \in A$ και $f(-x) = f(x)$
Οι άρτιες συναρτήσεις έχουν **άξονα συμμετρίας** τον $y' y$.
- Μια συνάρτηση f , με πεδίο ορισμού ένα σύνολο A , θα λέγεται **περιττή**, όταν για κάθε $x \in A$ ισχύει $-x \in A$ και $f(-x) = -f(x)$
Οι περιττές συναρτήσεις έχουν **κέντρο συμμετρίας** την **αρχή των αξόνων**, δηλαδή το σημείο $(0, 0)$

4. Οριζόντια και κατακόρυφη μετατόπιση γραφικής παράστασης συνάρτησης

- Η γραφική παράσταση της συνάρτησης f , με: $f(x) = \varphi(x) + c$ προκύπτει από μια **κατακόρυφη μετατόπιση** της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $\varphi(x)$ κατά c μονάδες **προς τα πάνω αν $c > 0$ ή προς τα κάτω αν $c < 0$**
- Η γραφική παράσταση της συνάρτησης f , με: $f(x) = \varphi(x + c)$ προκύπτει από μια **οριζόντια μετατόπιση** της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $\varphi(x)$ κατά c μονάδες **προς τα αριστερά αν $c > 0$ ή προς τα δεξιά αν $c < 0$**

Κεφάλαιο 3: Τριγωνομετρία

1. Τριγωνομετρικός κύκλος

Με κέντρο την αρχή $O(0,0)$ ενός συστήματος συντεταγμένων και ακτίνα $\rho=1$ γράφουμε έναν κύκλο ο οποίος λέγεται **τριγωνομετρικός κύκλος**. Αν η τελική πλευρά μιας γωνίας ω τέμνει τον τριγωνομετρικό κύκλο στο σημείο $M(x, y)$, τότε ισχύει:

συνω = x = τετμημένη του σημείου M

ημω = y = τεταγμένη του σημείου M

Για το λόγο αυτό ο άξονας x'x λέγεται και **άξονας των συνημίτονων**, ενώ ο άξονας y'y λέγεται και **άξονας των ημίτονων**.

- Οι τιμές του συνω και του ημω μιας γωνίας ω δεν μπορούν να υπερβούν κατ' απόλυτη τιμή την ακτίνα του τριγωνομετρικού κύκλου, που είναι ίση με 1. Δηλαδή ισχύει :

$$-1 \leq \eta\mu\omega \leq 1 \text{ και } -1 \leq \sigma\upsilon\nu\omega \leq 1$$

- Τα πρόσημα των τριγωνομετρικών αριθμών μιας γωνίας ω , ανάλογα με το τεταρτημόριο στο οποίο βρίσκεται η τελική πλευρά της γωνίας αυτής, είναι όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας (**μνημονικός κανόνας ΟΗΕΣ**)

	1 ^ο	2 ^ο	3 ^ο	4 ^ο
ημω	+	+	-	-
συνω	+	-	-	+
εφω	+	-	+	-
σφω	+	-	+	-

2. Ακτίνο (rad)

Ακτίνο (ή 1 rad) είναι η γωνία η οποία, όταν γίνει επίκεντρη σε έναν κύκλο, βαίνει σε τόξο ενός ακτινίου (ή 1 rad)

και ισχύει

$$\frac{\alpha}{\pi} = \frac{\mu}{180}$$

όπου **α : ακτίνια(rad)** και **μ : μοίρες**

3. Πίνακας (βασικών) τριγωνομετρικών αριθμών

Γωνία ω		Τριγωνομετρικοί αριθμοί			
σε μοίρες	σε rad	$\eta\mu\omega$	$\sigma\upsilon\omega$	$\epsilon\phi\omega$	$\sigma\phi\omega$
0°	0	0	1	0	Δεν ορίζεται
30°	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\sqrt{3}$
45°	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	1	1
60°	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\sqrt{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$
90°	$\frac{\pi}{2}$	1	0	Δεν ορίζεται	0

4. Βασικές τριγωνομετρικές ταυτότητες

[1] $\eta\mu^2 x + \sigma\upsilon\nu^2 x = 1$

[4] $\epsilon\phi x \cdot \sigma\phi x = 1$

[2] $\epsilon\phi x = \frac{\eta\mu x}{\sigma\upsilon\nu x}$ με $\sigma\upsilon\nu x \neq 0$

[5] $\eta\mu^2 x = \frac{\epsilon\phi^2 x}{1 + \epsilon\phi^2 x}$

[3] $\sigma\phi x = \frac{\sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu x}$ με $\eta\mu x \neq 0$

[6] $\sigma\upsilon\nu^2 x = \frac{1}{1 + \epsilon\phi^2 x}$

5. Αναγωγή στο 1^ο τεταρτημόριο

Αντίθετες γωνίες	Παραπληρωματικές γωνίες	Γωνίες που διαφέρουν κατά π	Συμπληρωματικές γωνίες
$\eta\mu(-x)=-\eta\mu x$ $\sigma\upsilon\nu(-x)=\sigma\upsilon\nu x$ $\epsilon\phi(-x)=-\epsilon\phi x$ $\sigma\phi(-x)=-\sigma\phi x$	$\eta\mu(\pi-x)=\eta\mu x$ $\sigma\upsilon\nu(\pi-x)=-\sigma\upsilon\nu x$ $\epsilon\phi(\pi-x)=-\epsilon\phi x$ $\sigma\phi(\pi-x)=-\sigma\phi x$	$\eta\mu(\pi+x)=-\eta\mu x$ $\sigma\upsilon\nu(\pi+x)=-\sigma\upsilon\nu x$ $\epsilon\phi(\pi+x)=\epsilon\phi x$ $\sigma\phi(\pi+x)=\sigma\phi x$	$\eta\mu(\pi/2-x)=\sigma\upsilon\nu x$ $\sigma\upsilon\nu(\pi/2-x)=\eta\mu x$ $\epsilon\phi(\pi/2-x)=\sigma\phi x$ $\sigma\phi(\pi/2-x)=\epsilon\phi x$

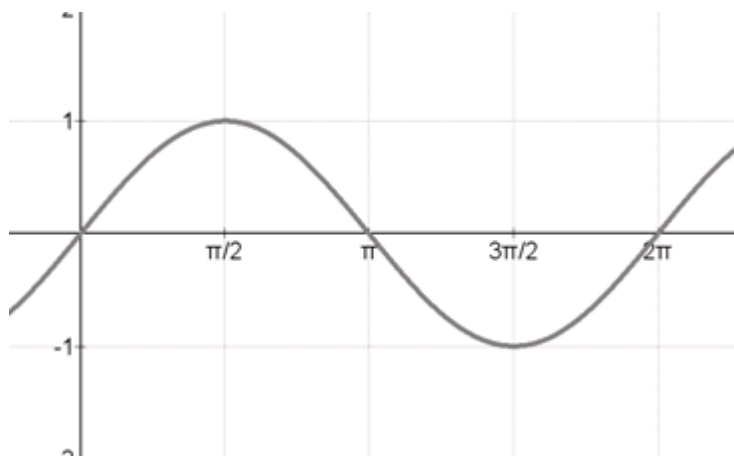
Επίσης, για κάθε $k \in \mathbb{Z}$ θα ισχύει :

$\eta\mu(k \cdot 360^\circ + \omega) = \eta\mu\omega$	$\epsilon\phi(k \cdot 360^\circ + \omega) = \epsilon\phi\omega$
$\sigma\upsilon\nu(k \cdot 360^\circ + \omega) = \sigma\upsilon\nu\omega$	$\sigma\phi(k \cdot 360^\circ + \omega) = \sigma\phi\omega$

6. Τριγωνομετρικές συναρτήσεις

A. Η συνάρτηση $f(x)=\eta\mu x$

1. Πεδίο ορισμού : $\mathbb{R}$
2. Σύνολο τιμών $[-1,1]$ δηλαδή $-1 \leq \eta\mu x \leq 1$
3. Η f είναι **περιττή** δηλαδή $f(-x)=-f(x)$ για κάθε πραγματικό x
4. Η f είναι **περιοδική** με περίοδο $T=2\pi$
5. Είναι $f_{\min}=-1$ και $f_{\max}=1$
6. Η γραφική της παράσταση σε πλάτους μιας περιόδου είναι

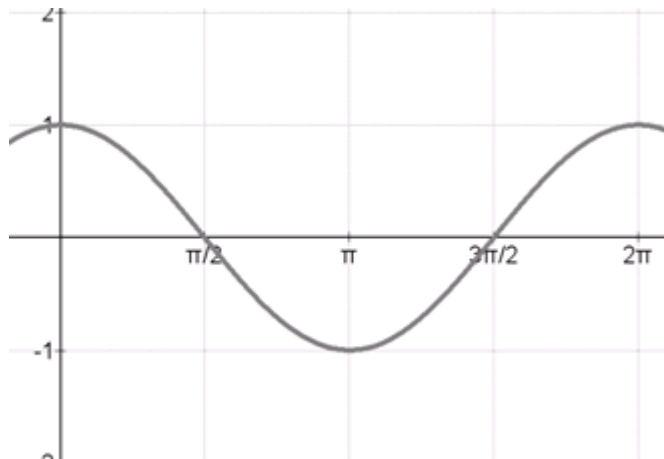

από όπου προκύπτει, πως η f είναι **γνησίως αύξουσα στο $[0, \pi/2]$,**

γνησίως φθίνουσα στο $[\pi/2, 3\pi/2]$ και γνησίως αύξουσα στο $[3\pi/2, 2\pi]$

B. Η συνάρτηση $f(x)=\sin x$

1. Πεδίο ορισμού : $\mathcal{R}$
2. Σύνολο τιμών $[-1,1]$ δηλαδή $-1 \leq \sin x \leq 1$
3. Η f είναι **άρτια** δηλαδή $f(-x)=f(x)$ για κάθε πραγματικό x
4. Η f είναι **περιοδική** με περίοδο $T=2\pi$
5. Είναι $f_{\min}=-1$ και $f_{\max}=1$
6. Η γραφική της παράσταση σε πλάτους μιας περιόδου είναι

από όπου προκύπτει, πως η f είναι **γνησίως φθίνουσα στο $[0,\pi]$,
γνησίως αύξουσα στο $[\pi,2\pi]$**

Προσοχή: Οι συναρτήσεις $f(x)=\rho\eta\mu(\omega x)$ και $g(x)=\rho\sigma\upsilon\eta(\omega x)$ με $\rho,\omega>0$ έχουν:

$\Rightarrow$ μέγιστη τιμή ίση με ρ και ελάχιστη τιμή ίση με $-\rho$

$\Rightarrow$ περίοδο $T = \frac{2\pi}{\omega}$

7. Τριγωνομετρικές εξισώσεις

- $\eta\mu x = \eta\mu\theta \Leftrightarrow x = 2\kappa\pi + \theta$ ή $x = 2\kappa\pi + \pi - \theta$ με $\kappa \in \mathbb{Z}$
- $\sigma\upsilon\eta x = \sigma\upsilon\eta\theta \Leftrightarrow x = 2\kappa\pi + \theta$ ή $x = 2\kappa\pi - \theta$ με $\kappa \in \mathbb{Z}$
- $\epsilon\phi x = \epsilon\phi\theta \Leftrightarrow x = \kappa\pi + \theta$ με $\kappa \in \mathbb{Z}$
- **$\sigma\phi x = \sigma\phi\theta \Leftrightarrow x = \kappa\pi + \theta$ με $\kappa \in \mathbb{Z}$ όπου $\mathbb{Z}$ το σύνολο των ακεραίων**
Σε περίπτωση που μπροστά από κάποιον τριγωνομετρικό αριθμό υπάρχει αρνητικό πρόσημο, τότε χρησιμοποιούμε τον παρακάτω κανόνα

$$- \eta\mu x = \eta\mu(-x)$$

$$- \epsilon\phi x = \epsilon\phi(-x)$$

$$- \sigma\upsilon\eta x = \sigma\upsilon\eta(\pi - x)$$

$$- \sigma\phi x = \sigma\phi(-x)$$

Κεφάλαιο 4: Πολυώνυμα

1. Βασικές έννοιες

▪ Κάθε παράσταση της μορφής $\alpha_n x^n + \alpha_{n-1} x^{n-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$ όπου $\alpha_n, \alpha_{n-1}, \dots, \alpha_1, \alpha_0 \in \mathfrak{R}, n \in \mathbb{N}$ λέγεται πολυώνυμο του x

▪ Όροι του πολυωνύμου ονομάζονται τα μονώνυμα

$$\alpha_n x^n, \alpha_{n-1} x^{n-1}, \dots, \alpha_1 x, \alpha_0$$

όπου α_0 λέγεται σταθερός όρος

- **Βαθμός πολυωνύμου** καλείται ο μέγιστος εκθέτης των μη μηδενικών όρων του (δηλαδή η μεγαλύτερη δύναμη στην οποία εμφανίζεται το x)
- Σταθερό πολυώνυμο ονομάζεται κάθε πραγματικός αριθμός a (και είναι μηδενικού βαθμού αν $a \neq 0$)
- Μηδενικό πολυώνυμο ονομάζεται το σταθερό πολυώνυμο $\mathbf{0}$. (δεν ορίζεται βαθμός για το μηδενικό πολυώνυμο)

▪ Δύο πολυώνυμα είναι ίσα αν:

- είναι του ίδιου βαθμού και
- έχουν ίσους τους αντίστοιχους συντελεστές

▪ **Ρίζα ενός πολυωνύμου** θα λέγεται ένας πραγματικός αριθμός ρ , εάν ισχύει $P(\rho) = \mathbf{0}$

2. Διαίρεση πολυωνύμων

I. Για κάθε ζεύγος πολυωνύμων $\Delta(x)$ και $\delta(x)$, με $\delta(x) \neq 0$, υπάρχουν δύο μοναδικά πολυώνυμα $\pi(x)$ και $\nu(x)$, τέτοια ώστε:

$$\Delta(x) = \delta(x) \cdot \pi(x) + \nu(x)$$

όπου το $\nu(x)$ έχει βαθμό μικρότερο του βαθμού του $\delta(x)$ ή είναι μηδέν (**διαίρεση πολυωνύμων**)

II. Το υπόλοιπο της διαίρεσης ενός πολυωνύμου $P(x)$ με το $x - \rho$ είναι ίσο με την τιμή του πολυωνύμου $P(x)$ για $x = \rho$ δηλαδή $\nu = P(\rho)$

III. Ένα πολυώνυμο $P(x)$ έχει παράγοντα το πολυώνυμο $x - \rho$ αν και μόνο αν το ρ είναι ρίζα του $P(x)$, δηλαδή αν και μόνο αν ισχύει $P(\rho) = \mathbf{0}$

3. Επίλυση πολυωνυμικών εξισώσεων (άνω του 1ου βαθμού με σχήμα Horner)

- Αναζητούμε τους διαιρέτες του σταθερού όρου
- Εφαρμόζουμε το σχήμα Horner, διαδοχικά, για καθένα από τους αριθμούς που βρήκαμε πριν, μέχρι να ανακαλύψουμε μια ρίζα της εξίσωσης.
- Στην περίπτωση αυτή, όπως έχουμε προαναφέρει, το πολυώνυμο $x - \rho$ θα είναι παράγοντας του $P(x)$. Άρα, σύμφωνα με την ταυτότητα της διαίρεσης, θα είναι $P(x) = (x - \rho) \cdot \pi(x)$
- Συνεχίζουμε με τον ίδιο τρόπο στο πολυώνυμο $\pi(x)$, δηλαδή στο πηλίκο της προηγούμενης διαίρεσης, κι ούτω καθεξής, έως ότου καταλήξουμε σε ένα γινόμενο με παράγοντες, μονάχα, πολυώνυμα 1^{ου} ή 2^{ου} βαθμού.

4. Επίλυση πολυωνυμικών ανισώσεων

Προκειμένου να λύσουμε μια πολυωνυμική ανίσωση, ακολουθούμε ακριβώς τα ίδια βήματα με μια πολυωνυμική εξίσωση δηλαδή αρκεί απλά η εύρεση των ριζών κάθε παράγοντα.

Αυτό που μας ενδιαφέρει, κυρίως, είναι το **πρόσημο** της παράστασης. Για το σκοπό αυτό, κατασκευάζουμε ένα πίνακα προσήμων

και κατόπιν επιλέγουμε το κατάλληλο διάστημα ή ένωση διαστημάτων.

5. Εξισώσεις που ανάγονται σε πολυωνυμικές (να διαβαστούν παραδείγματα που έγιναν)

Κεφάλαιο 5: Εκθετική και Λογαριθμική συνάρτηση

A. Δυνάμεις με ρητό εκθέτη

Αν $a > 0$, μ ακέραιος και ν θετικός ακέραιος, τότε ορίζουμε:

$$a^{\frac{\mu}{\nu}} = \sqrt[\nu]{a^\mu}$$

Επιπλέον, αν μ, ν , θετικοί ακέραιοι, ορίζουμε $0^{\frac{\mu}{\nu}} = 0$.

B. Ιδιότητες δυνάμεων

Αν α, β είναι θετικοί πραγματικοί αριθμοί και $x, x_1, x_2 \in \mathbb{R}$, τότε:

$$\alpha^{x_1} \cdot \alpha^{x_2} = \alpha^{x_1+x_2}$$

$$\alpha^{x_1} : \alpha^{x_2} = \alpha^{x_1-x_2}$$

$$(\alpha^{x_1})^{x_2} = \alpha^{x_1 x_2}$$

$$(\alpha \cdot \beta)^x = \alpha^x \cdot \beta^x$$

$$\left(\frac{\alpha}{\beta}\right)^x = \frac{\alpha^x}{\beta^x}$$

Γ. Εκθετική συνάρτηση

Έστω a ένας θετικός αριθμός. Όπως είδαμε προηγουμένως για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ορίζεται η δύναμη a^x . Επομένως αντιστοιχίζοντας κάθε $x \in \mathbb{R}$ στη δύναμη a^x , ορίζουμε τη συνάρτηση:

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \text{ με } f(x) = a^x,$$

η οποία, στην περίπτωση που είναι $a \neq 1$, λέγεται **εκθετική συνάρτηση με βάση a** .

Αν είναι $a = 1$, τότε έχουμε τη σταθερή συνάρτηση $f(x) = 1$.

Η συνάρτηση αυτή, καθώς και κάθε συνάρτηση της μορφής

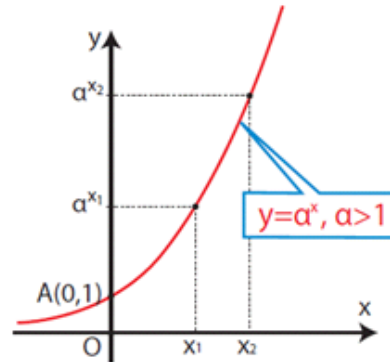
$$f(x) = a^x \text{ με } a > 1,$$

αποδεικνύεται ότι:

- Έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$.
- Έχει σύνολο τιμών το διάστημα $(0, +\infty)$ των θετικών πραγματικών αριθμών.
- Είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$. Δηλαδή για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ ισχύει:

$$\text{αν } x_1 < x_2, \text{ τότε } a^{x_1} < a^{x_2}$$

- Η γραφική της παράσταση τέμνει τον άξονα $y'y$ στο σημείο $A(0,1)$ και έχει ασύμπτωτο τον αρνητικό ημιάξονα των x .

Η συνάρτηση αυτή, καθώς και κάθε συνάρτηση της μορφής

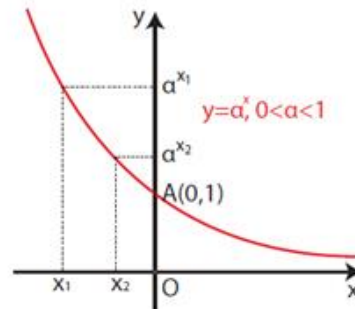
$$f(x) = a^x \text{ με } 0 < a < 1,$$

αποδεικνύεται ότι:

- Έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$.
- Έχει σύνολο τιμών το διάστημα $(0, +\infty)$ των θετικών πραγματικών αριθμών.
- Είναι γνησίως φθίνουσα στο $\mathbb{R}$. Δηλαδή για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ ισχύει:

$$\text{αν } x_1 < x_2, \text{ τότε } a^{x_1} > a^{x_2}$$

- Η γραφική της παράσταση τέμνει τον άξονα $y'y$ στο σημείο $A(0,1)$ και έχει ασύμπτωτο το θετικό ημιάξονα των x .

Ο αριθμός e είναι περίπου 2,71 (αριθμός του Euler)

Ο αριθμός e

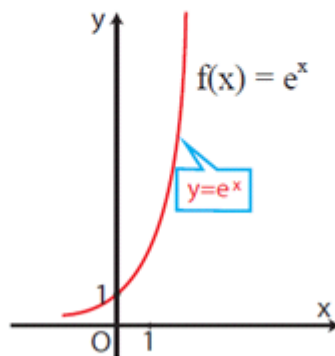
$$e = \lim_{v \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{v}\right)^v$$

Ο συμβολισμός αυτός οφείλεται στο μεγάλο Ελβετό, μαθηματικό
Leonhard Euler (1707-1783). Ο αριθμός e με προσέγγιση πέντε δεκαδικών ψηφίων

είναι $e = 2,71828$

Η εκθετική συνάρτηση

$$f(x) = e^x$$

ΣΧΟΛΙΟ

Από τη μονοτονία της εκθετικής συνάρτησης $f(x)=a^x$, με $0 < a \neq 1$,
προκύπτει ότι:

$$\text{αν } x_1 \neq x_2, \quad \text{τότε } a^{x_1} \neq a^{x_2}$$

οπότε, με απαγωγή σε άτοπο, έχουμε ότι:

$$\text{αν } a^{x_1} = a^{x_2}, \quad \text{τότε } x_1 = x_2.$$

Επομένως, ισχύει η ισοδυναμία:

$$a^{x_1} = a^{x_2} \Leftrightarrow x_1 = x_2$$

Α. Ορισμός(τι είναι λογάριθμος)

$$\log_a \theta$$

διαβάζεται λογάριθμός του θ ως προς βάση a

αν $a > 0$ με $a \neq 1$ και $\theta > 0$, τότε:

$$a^x = \theta \Leftrightarrow x = \log_a \theta$$

Ο $\log_a \theta$ είναι ο εκθέτης στον οποίο πρέπει να υψώσουμε τον a για να βρούμε το θ

Β. Βασικές ιδιότητες

Από τον παραπάνω ορισμό του λογαρίθμου προκύπτει αμέσως ότι, αν $a > 0$ με $a \neq 1$, τότε για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και για κάθε $\theta > 0$ ισχύει:

$$\log_a a^x = x \quad \text{και} \quad a^{\log_a \theta} = \theta$$

Εξάλλου, επειδή $1 = a^0$ και $a = a^1$, ισχύει:

$$\log_a 1 = 0 \quad \text{και} \quad \log_a a = 1$$

Γ. Ιδιότητες λογαρίθμων

Αν $a > 0$ με $a \neq 1$, τότε για οποιαδήποτε $\theta_1, \theta_2, \theta > 0$ και $k \in \mathbb{R}$ ισχύουν:

1. $\log_a (\theta_1 \theta_2) = \log_a \theta_1 + \log_a \theta_2$

2. $\log_a \frac{\theta_1}{\theta_2} = \log_a \theta_1 - \log_a \theta_2$

3. $\log_a \theta^k = k \log_a \theta$

Δ. Δεκαδικός λογάριθμος

Ο δεκαδικός λογάριθμος ενός θετικού αριθμού θ , συμβολίζεται απλά με $\log\theta$ και όχι με $\log_{10}\theta$.

Επομένως:

$$\log\theta = x \Leftrightarrow 10^x = \theta$$

Ε. Νεπέριος ή φυσικός λογάριθμος

Οι λογάριθμοι αυτοί λέγονται

φυσικοί ή νεπέριοι λογάριθμοι.

Ο φυσικός λογάριθμος ενός θετικού αριθμού θ συμβολίζεται με $\ln\theta$ και όχι με $\log_e\theta$.

Επομένως:

$$\ln\theta = x \Leftrightarrow e^x = \theta$$

Ζ. Η λογαριθμική συνάρτηση με βάση $a > 1$

Αν $a > 1$, τότε η λογαριθμική συνάρτηση $g(x) = \log_a x$:

- Έχει πεδίο ορισμού το διάστημα $(0, +\infty)$
- Έχει σύνολο τιμών το σύνολο $\mathbb{R}$ των πραγματικών αριθμών.
- Είναι γνησίως αύξουσα, που σημαίνει ότι
αν $x_1 < x_2$, τότε $\log_a x_1 < \log_a x_2$

απ' όπου προκύπτει ότι:

$(\log_a x < 0, \text{ αν } 0 < x < 1)$ και $(\log_a x > 0, \text{ αν } x > 1)$

- Έχει γραφική παράσταση που τέμνει τον άξονα $x'x$ στο σημείο $A(1,0)$ και έχει ασύμπτωτο τον ημίαξονα Oy' .

